Vbi ē mors ſtimulꝰ tuꝰ. Stimu
lus aūt mortis pctm̄ ē. vtus vero
peccati lex. Deo autē grās q̄ dedit
nobis victoriā ꝑ dn̄m nr̄m iheſuꝫ
xp̄m. Itaqꝫ fratres mei dilecti ſta
biles eſtote ꝛ imobiles. abūdan
tes i oī ope dn̄i ſemp. ſciētes ꝙ la
boꝛ vr̄ nō ē ianis i dn̄o. ¶ Ca. xvi.

DE collectis autē q̄ fiūt in ſan
ctos ſicut ordinaui eccl̄ijs ga
latie ita ꝛ vos facite ꝑ vnā ſabba
ti. Vnuſquiſqꝫ veſtꝝ apd̄ ſe repo
nat recōdens qd̄ ei bene placuerit
ut nō cū venero tūc collecte fiant
Cū aūt p̄ns fuero q̄s ꝓbaueritis
ꝑ eplas hos mittā ꝑferre gratiaꝫ
veſtraꝫ in iheruſalē. Qd̄ ſi dignuꝫ
fuerit ut ego eā: mecū ibunt. Ve
niā autē ad vos cū macedoniaꝫ ꝑ
tranſiero. Nā macedoniā ꝑtrāſibo
Apud vos āt forſitā manebo vel
etiā hyemabo ut vos me deduca
tis quocūqꝫ iero. Nolo enim vos
modo in trāſitu videre. Spero enī
me aliquātulū tp̄is manere apd̄
vos ſi dn̄s ꝑmiſerit. Permanebo
autēꝫ epheſi vſqꝫ ad penthecoſtē.
Oſtiū enī m̄ apertū ē magnū ꝛ eui
dens ꝛ aduerſarij multi Si autēꝫ
venerit thimotheꝰ videte ut ſine
timore ſit apud vos. Opus enim
dn̄i opat̄ ſicut et ego. Ne quis ḡ
illū ſpnat. Deducite aūt illū i pa
ce ut veīat ad me. Expecto enī illū
cū fratribꝰ. De apollo autē fratre
vobis notū facio qm̄ multū roga
ui eū ut veīret ad vos cū fratribꝫ
ꝛ vtiqꝫ nō fuit volūtas eiꝰ ut nūc
veniret Veniet autēꝫ cū ei vacuū
fuerit. Vigilate ſtate in fide virili
ter agite ꝛ ꝯfortamini. oīa vrā i
caritate fiāt. Obſecro aūt vos fra
tres. noſtis domū ſtephane ꝛ for
tunati qm̄ ſunt ꝑmitie achaye ꝛ
in miniſteriū ſanctoꝝ ordinauerūt
ſeipſos ut ꝛ vos ſubditi ſitis eiuſ
modi ꝛ oī cooꝑanti ꝛ laboranti.
Gaudeo aūt in p̄ntia ſtephane ꝛ
fortunati ꝛ achayci. qm̄ id qd̄ vo
bis deerat ipi ſuppleuerūt. Refece
rūt ei ꝛ meū ſp̄m ꝛ veſtꝝ Cogno
ſcite ẽgo que eiuſmodi ſūt. Salu
tant vos oēs eccl̄ie aſye. Salutāt
vos i dn̄o multū aq̄la et priſcilla
cū domeſtica ſua eccl̄ia. apud q̄s
ꝛ hoſpitoꝛ. Salutāt vos oēs frēs
Salutate inuicē in oſculo ſancto.
Salutacō mea manu pauli. Si q̄s
nō amat dn̄m noſtꝝ ih̄m xp̄m. ſit
anathema maranatha. Grā dn̄i
noſtri ih̄u xp̄i vobiſcum. Caritas
mea cū oībꝰ vob̄ i xp̄o ih̄u amen.

¶ Explicit epl̄a ad Corinthios
ꝑma. Incipit ꝓlogus in ſecun
dā epl̄am ad Corinthios.

POſt actaꝫ a corinthijs
ꝑnitentiā ꝯſolatoriaꝫ
ſcribit eis epl̄aꝫ apl̄s
a troade ꝑ thitū et col
laudās eos hortat̄ ad melioꝛā. ꝯ
triſtatos quidē eos ſꝫ emēdatos
oſtendens.
¶ Explicit ꝓlogꝰ. Incipit epi
ſtola ſecūda ad Corinthios.

PAulus apl̄s xp̄i
iheſu ꝑ voluntatē
dei ꝛ thimotheꝰ
frat̄ eccl̄ie dei q̄ eſt
corinthi cū oībꝰ
ſanctis q̄ ſunt in
vniūſa achaya Grā vobis ꝛ pax

a deo patre noſtro ⁊ dn̄o iħu xp̄o
Benedict⁹ deus et paṫ dn̄i noſtri
iħu xp̄i paṫ miſericordiaꝝ ⁊ deuſ
totius ꝯſolacōis q̄ ꝯſolaṫ noſ in
omni tribulatiōe nr̄a: ut poſſim⁹
⁊ ipi ꝯſolaṙ eos q̄ in omni preſſu
ra ſūt p exhortacōnē qua exhorta
mur ⁊ ipi a deo. qm̄ ſicut abūdāt
paſſiones xp̄i i nob̄ ita ⁊ p criſtū
abūdat conſolatio noſtra. Siue
aūt tribulamur ꝓ vr̄a exhortacō
ne ⁊ ſalute: ſiue ꝯſolamur ꝓ vr̄a
ꝯſolacōne: ſiue exhortamur ꝓ ve
ſtra exhortacōne q̄ opaṫ toleran
tiā earundē paſſionū quas ⁊ noſ
patimur ut ſpes noſtra firma ſit
ꝓ vob̄: ſcientes qm̄ ſicut ſocij paſ
ſionū eſtis: ſic eritis ⁊ ꝯſolacōis
Nō em̄ volum⁹ ignorare vos fra
tres de tribulatiōe nr̄a que facta
ē in aſia. qm̄ ſupra modū graua
ti ſum⁹ ſupra virtuteꝫ: ita ut tede
ret nos etiā viuere. Sed ipi in no
biſmetipſis r̄nſum mortis habui
m⁹: ut nō ſimus fidentes in nob̄
ſꝫ in deo qui ſuſcitat mortuos q̄ de
tātis piculis nos eripuit et eruit
in quē ſperamus qm̄ ⁊ adhuc eri
piet adiuuantib⁹ ⁊ vob̄ in oracō
ne ꝓ nobis: ut ex multaꝝ pſonꝭ
facieꝝ ei⁹ q̄ in nob̄ eſt donacōnis
p multos gratie agaṫ ꝓ nobis.
Nā gloria noſtr̄ hec ē teſtimoniū
ꝯſciē noſtre ꝙ in ſimplicitate cor
dis ⁊ ſinceritate dei et nō in ſapiē
tia carnali ſꝫ in gratia dei ꝯuerſa
ti ſum⁹ in hoc mūdo: abūdantius
aūt ad vos. Nō em̄ alia ſcribim⁹
vobis ꝙ̄ que legiſtis et cognoui
ſtis. Spero āt ꝙ vſqꝫ in finē ꝯgno
ſcetis ſicut ⁊ cognouiſtis nos ex
p te. ꝙ glia vr̄a ſum⁹ ſicut et vos

noſtra in die dn̄i nr̄i iheſu xp̄i. Et
hac cōfidentia volui prius venire
ad vos ut ſcd̄am grāꝫ haberetis
⁊ p voſ trāſiē i macedoniā ⁊ iteꝝ a
macedonia venire ad vos ⁊ a vo
bis deduci in iudeaꝫ. Cū ḡ hoc vo
luiſſeꝫ: nūquid leuitate vſus ſuꝫ.
Aut que cogito ſcd̄m carnē cogi
to ut ſit apud me eſt ⁊ nō. Fide
lis aūt deus. ꝙ ſermo noſter qui
fuit apud vos: nō eſt in illo eſt ⁊
nō. ſꝫ ē in illo eſt. Dei em̄ fili⁹ ihe
ſus criſt⁹ q̄ in vobis p nos predi
catus ē p me ⁊ ſiluanuꝫ ⁊ thimo
theū nō fuit in illo ē et nō. ſꝫ i illo
fuit. Quotquot ei ꝓmiſſiones dī
ſūt: in illo ē. Ideo ⁊ ipſū amen deo
ad gloriā nr̄ām Qui aūt ꝯfirmat
nos vobiſcū in criſto ⁊ qui vnxit
nos de⁹ ⁊ q̄ ſignauit nos ⁊ dedit
pign⁹ ſpūs in cordib⁹ nr̄is. Ego
aūt teſtē deū inuoco in aīam meā
ꝙ pcens vob̄ nō veni vltra corin
thū nō ꝙ dn̄amur fidei vr̄e. ſꝫ ad
iutores ſumus gaudij veſtri. Naꝫ
fide ſtatis.

Capitulū. ij.

Statui āt hoc ipſū apud me
ne iteꝝ in triſtitia venirē ad
vos. Si ei ego ꝯtriſto vos ⁊ q̄s ē q̄
me letificet niſi q̄ ꝯtriſtaṫ ex me.
Et hoc ipſū ſcripſi vob̄ ut nō cū ve
nero triſtitiā ſup triſtitiā habeaꝫ
de quib⁹ oportuerat me gaudere:
ꝯfidens in omnib⁹ vobis ꝙ meū
gaudiū ōniū veſtrꝝ ē. Naꝫ ex mul
ta tribulacōne ⁊ anguſtia cordis
ſcripſi vobis p multas lacrimas
non ut contriſtemini. ſed ut ſcia
tis quaꝫ caritatē habeā abūdan
ti⁹ in vobis. Si q̄s aūt ꝯtriſtauit
me: non me contriſtauit. ſed ex
parte ut non onereꝫ omnes vos.

Sufficit illi qui eiuſmodi ē obiur
gatio hec que fit a plurib⁹·ita ut
ꝯtrario magis donetis ⁊ ꝯſole
mini·ne forte abūdātiori triſtitia
abſorbeat̄ q̄ eiuſmodi ē·Propter
qđ obſecro vos ut ꝯfirmetis in il
lū caritatē·Ideo eñ et ſcripſi vob̄
ut ꝯgnoſcā expimentū veſtꝝ an
in oibus obedientes ſitis·Cui āt
aliquid donaſtis ⁊ ego·Nā ⁊ ego
qđ donaui ſi q̄d donaui ꝓpt̄ vos i
pſona xp̄i ut nō circūueniamur
a ſathana·Nō eī ignoram⁹ cogi
tacōnes ei⁹·Cū veniſſeꝫ aūt troa
deꝫ ꝓpt̄ euangeliū criſti ⁊ oſtiū m̄
aptū eſſꝫ in dn̄o·nō habui reqͤeꝫ
ſpūi meo eo q̄ n̄ iuenerim thituꝫ
fratrē meū·ſꝫ valefatiens eis ꝓfe
ctus ſū in macedoniā·Deo aūt gr̄
tias qui ſemp triūphat nos i xp̄o
ihū ⁊ odorem noticie ſue manife
ſtat p nos in oī loco·q̄r xp̄i bon⁹
odor ſum⁹ deo i hijs qui ſalui ſiūt
⁊ in hijs qui pereūt·Alijs quidem
odor mortis in mortē·alijs autem
odor vite in vitā·Et ad hec q̄s taꝫ
ydoneus·Nō eñ ſum⁹ ſicut plu
rimi adulterantes verbū dei·ſꝫ ex
ſinceritate ſicut ex deo coram deo
in criſto loquimur· ¶ Ca·iij·
Incipim⁹ iteꝝ noſmetipōs ꝯmen
dare·Aut nūquid egem⁹ ſicut q̄
dam cōmendaticijs epl'is ad vos
ā ex vob̄·Epiſtola nr̄ā vos eſtis
ſcripta in cordibꝫ noſtris q̄ ſcitur
⁊ legit̄ ab oib⁹ hominibꝫ manife
ſtati·qm̄ epl'a eſtis xp̄i miniſtra
ta a nob̄ ⁊ ſcripta nō attramēto·
ſꝫ ſpū dei viui·nō i tabul' lapideis
ſꝫ in tabul' cordis carnalibus·Fi
duciā aūt talē habem⁹ p criſtum
ad deuꝫ·nō q̄ ſufficientes ſim⁹ co
gitarē aliquid a nob̄ quaſi ex no
bis ſꝫ ſufficientia nr̄ā ex deo eſt qui
et ydoneos nos fecit miſtros no
ui teſtamenti nō littera ſꝫ ſpū·Lit
tera eñ occidit·ſpūs autē viuifi
cat·Qđ ſi miniſtracō mortis litte
ris deformata in lapidib⁹ fuit in
gloria·ita ut nō poſſent intendere
filij iſrahel in fatiē moyſi·ꝓpt̄ glo
riaꝫ vultus ei⁹ que euacuat̄·qūo
nō magis miniſtracō ſpūs erit in
gloria·Nā ſi miniſtracō dānacō
nis gloria eſt multomagis abun
dat miniſteriuꝫ iuſtitie in gloria·
Naꝫ nec glorificatū eſt qđ claruit
i hac pte ꝓpt̄ excellentē gloriā·Si
eñ qđ euacuat̄ p gloriā eſt·mul
tomagis qđ manet in gloria eſt
Hn̄tes igit̄ talē ſpem·multa fidu
tia vtimur·Et nō ſicut moyſes po
nebat velamē ſup fatiē ſuaꝫ·ut n̄
intenderēt filij iſrahel i fatieꝫ eius
qđ euacuat̄·ſꝫ obtuſi ſunt ſenſus
eoꝝ·Vſqꝫ in hodiernū eñ diem
idipm̄ velamē in lectione veteris
teſtamēti manet n̄ reuelatuꝫ·qm̄
in xp̄o euacuat̄·ſꝫ vſqꝫ in hodier
nū dieꝫ cū legit̄ moyſes velamen
poſitū eſt ſup cor eoꝝ·Cū aūt ꝯū
ſi fuerint ad deuꝫ auferet̄ velamē
Dn̄s aūt ſpūs eſt·Vbi aūt ſpūs
dn̄i ibi libertas·Nos vero omnes
reuelata fatie gloriā dn̄i ſpeculan
tes in eandē ymaginē traſforma
mur a claritate in claritateꝫ tanq̄
a domini ſpiritu· ¶ Ca·iiij·
Ideo hn̄tes hāc miniſtracōeꝫ iux
qđ miſericordiā cōſecuti ſum⁹ nō
deficim⁹·ſꝫ abdicam⁹ occulta de de
coris·non ambulantes in aſtutia
neqꝫ adulterātes verbū dei·ſed in
manifeſtacōe veritatis ꝯmēdātes

noſmetipſos ad oēm ɔſcientiā ho
minū corā deo. Qđ ſi etiā optū eſt
euangeliū noſtꝝ in hijs q̄ pereūt
ē optū in quib⁹ de⁹ hui⁹ ſeculi ex
cecauit mētes infideliū: ut nō ful
geat illuminatio euāgelij glie cri
ſti q̄ ē ymago dei. Nō em̄ noſmet
ipſos p̄dicam⁹. ſ; iħm xp̄m dn̄m
noſtꝝ. Nos aūt ſeruos v̄ros per
iħm. qm̄ de⁹ q̄ dixit de tenebris lu
cē ſplēdeſcere: illuxit ī cordib⁹ no
ſtris ad illuminacōez ſciē clarita
tis in facie iħu xp̄i. Habem⁹ autē
theſauꝝ iſtū in vaſis fictilib⁹: ut
ſublimitas ſit virtutis dei ⁊ nō ex
nobis In oib; tribulacōem pati
mur. ſ; nō anguſtiamur. Aporia
mur ſ; nō deſtituimur. Perſecuti
onē patimur. ſ; nō derelinq̄mur.
Deicimur. ſ; nō perim⁹. Semp mor
tificacōem iħu in corpe nr̄o circū
ferentes ut ⁊ vita iħu manifeſtet̄
in corpib⁹ noſtris. Semp eī nos
q̄ viuim⁹ ī mortē tradimur ꝓpter
iħm: ut et vita iħu manifeſtet̄ in
carne noſtra mortali. Ergo mors in
nobis opat̄. vita aūt in vob. Ha
bētes aūt eundē ſp̄m fidei ſicut ſcri
ptū eſt Credidi ꝓpt̄ qđ locutus ſū
⁊ nos credimus ꝓpter qđ ⁊ loqui
mur: ſciētes qm̄ q̄ ſuſcitauit iħz ⁊
nos cū iħu ſuſcitabit ⁊ ɔſtituet vo
biſcū. Oia eī ꝓpt̄ vos ut grā abū
dans p multos in grāꝝ actione
abūdet ī gloriaz dei Propt̄ qđ nō
deficim⁹. ſed licet is qui foris ē no
ſter homo corrūpat̄. tn̄ is q̄ intus
ē renouat̄ de die in diē. Id em̄ qđ
in p̄nti eſt momētaneū ⁊ leue tri
bulacōnis noſtre ſupra modum
in ſublimitate eternum glorie pō
dus opat̄ in nob: nō cōtemplan
tib⁹ nobis que vident̄ ſ; que nō
vident̄. Que eī vident̄ tpalia ſūt.
que aūt nō videntur eterna ſunt.

¶ Ca. v.

SCim⁹ em̄: qm̄ ſi
terreſtris dom⁹ noſtr̄ hui⁹
habitacōnis diſſoluat̄ q̄ edifica
tionē ex deo habeam⁹ domū non
manufactā eternā in celis. Naz ⁊
in hoc ingemiſcim⁹ habitacōem
noſtrā q̄ de celo ē ſupinduī cupiē
tes. ſi tn̄ veſtiti ⁊ nō nudi inuenī
amur. Nā ⁊ q̄ ſumus in hoc taber
naculo igemiſcimus grauati. eo q̄
nolum⁹ expoliari. ſ; ſupueſtiri: ut
abſorbeat̄ qđ mortale ē a vita. Qui
aūt efficit nos in hoc ipſuz deus q̄
dedit nob pign⁹ ſp̄us. Audentes
igit̄ ſemp ⁊ ſcientes: qm̄ dū ſum⁹
in corpe pegrinamur a dn̄o. Per
fidē em̄ ambulam⁹ ⁊ nō p ſpetiez
Audem⁹ aūt et bonā volūtatē ha
bem⁹ magis pegrinari a corpe ⁊
p̄ntes eē ad dn̄m ⁊ iō ɔtendim⁹
ſiue abſētes ſiue p̄ntes placere il
li. Oēs em̄ nos manifeſtari opor
tet ante tribunal criſti: ut refferat
vnuſquiſq; ꝓpria corpis ꝓut geſ
ſit: ſiue bonū ſiue malū. Scientes
ergo timorē dn̄i hoib; ſuademus.
deo aūt manifeſti ſum⁹. Spero āt
⁊ in ɔſciēcijs veſtris manifeſtos
nos eē. Nō iterꝝ ɔmendam⁹ nos
vob. ſ; occaſionē dam⁹ vobis glo
riandi ꝓ nob: ut habeatis ad eos q̄
in facie gloriant̄ ⁊ nō ī corde Siue
em̄ mēte excedim⁹ deo. ſiue ſobrij
ſumus vobis. Caritas enim criſti
vrget nos: eſtimantes hoc. quo
niam ſi vnus pro omnibus mor
tuus eſt ergo omnes mortui ſūt.
Et pro omnibus mortu⁹ ē criſtus
ut ⁊ q̄ viuunt iam nō ſibi viuāt.

ſed ei qui ꝓ ipſis mortu⁹ ē ⁊ reſur
rexit. Itaqȝ nos ex hoc neminē no
uim⁹ ſcd̄m carnē Et ſi ꝯgnouim⁹
ſm carnē xp̄m. ſ; nūc iam nō no
uim⁹. Si qua ḡ in xp̄o noua crea
tura. vetera tranſierūt. ecce facta
ſūt oīa noua. Oīa autē ex dō q̄
nos reconciliauit ſibi p xp̄m ⁊ de
dit nobis miniſteriū recōciliatio
nis. Qm̄ quidē deus erat in criſto
mundū recōcilians ſibi nō repu
tans illis delicta ipſoꝝ ⁊ poſuit in
nobis verbū recōciliationis. Pro
xp̄o ergo legatione fūgimur tāq̄
dō exhortante p nos. obſecram⁹
ꝓ xp̄o. recōciliamini deo Eum qui
nō nouerāt pctm̄ ꝓ nob pctm̄ fec̄
ut nos efficeremur iuſtitia di i ipō
Adiuuantes aūt ex ¶ Ca. vi.
hortamur ne inuacuū grāz
dei recipiatis. Ait enī. Tēpe acce
pto exaudiui te ⁊ ī die ſalutis ad
iuui te. Ecce nūc tps acceptabile.
ecce nūc dies ſalutis Nemini dan
tes vllā offenſionē. ut ñ vitupet̄
miniſteriū nrm̄. Sed in oībus ex
hibeam⁹ noſmetipōs ſicut dei mi
niſtros in multa patientia. in tri
bulacōib⁹. in neceſſitatib⁹. in an
guſtijs. in plagis. in carceribus.
in ſedicōnib⁹. in laborib;. in vigi
lijs. in ieiunijs. in caſtitate. in ſcīe
tia. in lōganimitate. in ſuauitate.
in ſpū ſancto. In caritate nō ficta
i verbo veritatis. in vtute dei. Per
ārma iuſtitie a dextris ⁊ a ſiniſtris
Per gl'iam ⁊ ignobilitatē. p infa
miā ⁊ bonā famā. Vt ſeductores
⁊ veraces ſicut qui ignoti ⁊ ꝯgni
ti. Quaſi morientes ⁊ ecce viuimus
ut caſtigati ⁊ nō mortificati. Qua
ſi triſtes ſemꝑ aūt gaudētes. ſicut
egētes multos aūt locupletantes
tāq̄ nihil hn̄tes ⁊ oīa poſſiden
tes. Os noſtrū patet ad vos o co
rinthij. cor noſtrū dilatatū ē. Nō
anguſtiamini in nob. Anguſtia
mini aūt in viſcerib⁹ vr̄is. Eandē
aūt hn̄tes remuneracōem tāq̄ fi
lijs dico dilatamini et vos. Noli
te iugū ducere cū infidelib⁹. Que
ei pticipacō iuſtitie cū iniquitate
ā que ſocietas luci ad tenebras.
Que aūt ꝯuencō xp̄i ad belial. ā
que ps fideli cū infideli. Qui autē
ꝯſenſus tēplo dei cū ydolis. Vos
enī eſtis tēplū dei viui ſic̄ dicit
deus. qm̄ inhabitabo in ill' ⁊ iam
bulabo ⁊ ero illoꝝ de⁹ et ipi erūt
m̄ ꝑlꝰ Propt̄ qd exite de medio
eoꝝ ⁊ ſeparami dicit dn̄s et imū
dū ne tetigeritis et ego recipiam
vos ⁊ ero vobis in prēm ⁊ vos eri
tis mihi in filios ⁊ filias dicit do
minus omnipotens. ¶ Ca. vij.
Has ego hn̄tes ꝓmiſſiones
cariſſimi mūdemus nos ab
oī inquinamento carnis et ſpūs. p
ficientes ſanctificacōnē in timore
dei Capite nos. Neminē leſimus.
neminē corrupim⁹. neminē circū
uenim⁹. Nō ad ꝯdēnacōem vrāz
dico. Predixim⁹ enī q in cordib;
noſtris eſtis ad ꝯmoriēdū ⁊ ad
cōuiuendū. Multa m̄ fiducia eſt
apud vos. multa m̄ gl'iatio ꝓ vo
bis. Repletus ſū cōſolacōe. ſuper
abūdo gaudio in oī tribulacōne
nrā. Nā ⁊ cū veniſſem⁹ in macedo
niā. nullā requiē habuit caro no
ſtra. ſ; oēm tribulacōem paſſi ſu
mus. Foris pugne. intus timores
S; q̄ ꝯſolatur humiles. ꝯſolatus
ē nos deus in aduētu titi. Nō ſolū

aũt in aduentu eiꝰ· ſʒ etiã in cõſo
lacõne q̃ cõſolatus ē in vob̄: refe
rens in nob̄ veſtꝛꝫ deſideriũ veſtꝛꝫ
fletũ veſtrã emulacõnē ꝑ me: ita
ut magis gauderem. Qm̃ ⁊ ſi ↄtri
ſtaui voſ in epiſtola: nõ me peni
tet. Et ſi peniteret videns ꝙ epiſto
la illa ⁊ ſi ad horã vos ↄtriſtauit
nũc gaudeo: nõ ꝙ ↄtriſtati eſtis. ſʒ
ꝙ ↄtriſtati eſtis ad penitentiã. Cõ
triſtati eñi eſtis ſm deũ ut in nul
lo detrimentũ patiamini ex nob̄.
Que eñi ſcd̄m deuʒ triſtitia ē peni
tentia in ſalutē ſtabilē opat̄. ſecu
li aũt triſtitia mortē opat̄. Ecce ei
hoc ipm̄ ſcd̄ʒ deũ ↄtriſtari vos qñ
tam in vob̄ opatur ſollicitudinē
ſed defenſionē. ſed indignacõeʒ.
ſʒ timorē. ſed deſideriũ. ſed emula
tionē. ſed vindictã. In oibꝰ exhi
buiſtis vos incõtaminatos eē ne
gotio. Igit̄ ⁊ ſi ſcripſi vobis non
ꝓpt̄ eũ qui fecit iniuriã nec ꝓpter
eũ qui paſſus ē. ſed ad manifeſtã
dã ſollicitudinē noſtraʒ quã ha
bemꝰ ꝓ vobis corã deo. Ideo cõſo
lati ſumus. In ↄſolacõne aũt no
ſtra abũdantiꝰ magis gauiſi ſu
mus ſup gaudio titi. ꝙ refectus ē
ſpũs eiꝰ ab oibꝰ vobis. Et ſi q̇d
apud illũ de vobis gloriatus ſũ: nõ
ſum cõfuſus. ſʒ ſicut oia vob̄ in ve
ritate locuti ſumus: ita ⁊ gloriacõ
noſtra que fuit ad titũ veritas fa
cta eſt. Et viſcerã eiꝰ abundantiꝰ
in vob̄ ſunt: reminiſcentis oim̄ ve
ſtꝛꝫ obedientiam. quõ cũ timore ⁊
tremorē excepiſtis illũ. Gaudeo ꝙ
in oibꝰ ↄfido in vobis. ¶ Ca. viij.

Otã aũt facimꝰ vob̄ fratres
N grãʒ dei q̃ data ē in eccleſijs
macedonie ⁊ ꝙ i multo expimēto
tribulacõis abũdãtia gaudij ip
ſoꝝ ⁊ altiſſima paupt̄as eoꝝ abũ
dauit i diuitias ſimplicitatiſ eoꝝ.
Quia ſm v̇tutē teſtimoniũ illꝫ red
do ⁊ ſup̄ v̇tutē voluntarij fuerũt cũ
mlt̄a exhortacõe obſecrãtes nos
grãm ⁊ ↄmunicacõeʒ miſterij qd̄
fit i ſcõs. Et nõ ſicut ſpauimꝰ. ſed
ſemetipõs dederũt: pmũ dño. deĩn
de nob̄ ꝑ voluntateʒ dei: ita ut roga
remꝰ titum ut queãdmodũ cepit
ita et pficiat i vob̄ etiaʒ grãʒ iſtã.
Sʒ ſicut i oibꝰ abũdatis fide ⁊ ſer
mone ⁊ ſciã ⁊ oĩ ſollicitudie iſup
⁊ caritate vrã in nos ut ⁊ i hac grã
tia abũdetis. Nõ q̃ſi imperãs dico
ſʒ ꝑ alioꝝ ſollicitudinē etiã vre ca
ritatis igeniũ bonũ ↄprobãs. Sci
tis eñi grãʒ dñi nr̃i iħu xp̄i. qm̄ ꝓ
pt̄ vos egenꝰ factꝰ ē cũ eēt diues
ut illiꝰ inopia vos diuites eētis.
Et ↄſiliũ i hoc do. Hoc eñi vobis vti
le ē q̇ nõ ſolũ facē. ſʒ ⁊ velle cepiſtiſ
ab ãno ꝑore. Nũc vero ⁊ facto pfi
cite: ut queãdmodũ ꝓmptꝰ ē ani
mꝰ voluntatis: ita ſit ⁊ pficiendi ex
eo qd̄ hētis. Si eñi voluntas ꝓmpta
ē ſcd̄m id qd̄ habet accepta eſt. nõ
ſcd̄m id qd̄ non habet. Nõ eñi ut
alijs ſit remiſſio: vobis aũt tribu
latio. ſʒ ex equalitate in pñti tēpe
veſtra abũdãtia illoꝝ iopiaʒ ſup
pleat: ut ⁊ illoꝝ abũdãtia veſtre
inopie ſit ſupplementũ: ut fiat eq̃
litas ſicut ſcriptum ē. Qui multuʒ
habuit nõ abundauit ⁊ qui mo
dicum nõ minorauit. Gratias au
tem ago deo qui dedit eandem ſol
licitudinē ꝓ vobis i corde titi. quo
niam exhortationem quidem ſu
ſcepit. ſed cuʒ ſollicitior eſſet ſua
voluntate profectus eſt ad vos.

Miſimꝰ etiaʒ cũ illo fratrẽ noſtrũ
cuius laus ẽ in euãgelio ꝑ omẽs
eccĩas· Nõ ſolũ aũt ꝫ ⁊ ordinatus
eſt ab eccleſijs comes ꝑegrinacõ
nis noſtre in hãc gr̃aʒ q̃ miniſtrẽ
tur a nob̃ ad dñi gloriã ⁊ deſtina
tã voluntatẽ noſtrã deuitãtes hoc
ne q̃s nos vitupet in hac pleitu
dine que miniſtrat̃ a nob̃ in dñi
gloriã· Prouidemꝰ enĩ bõ· nõ ſolũ
corã dõ· ꝫ etiã corã hoĩbꝰ Miſimꝰ
aũt cũ illis ⁊ fratrẽ noſtꝝ queʒ ꝓ
bauimꝰ in multis ſepe ſollicitũ eẽ
nũc aũt multo ſollitiorẽ· ꝯfidẽtia
multa ĩ vos ſiue ꝓ tito qui eſt ſo
tius meꝰ ⁊ in vobis adiutor· ſiue
fratres noſtri apľi eccĩarũ glorie
xp̃i· Oſtenſionẽ ꝫ que eſt caritas
veſtre ⁊ noſtre glorie ꝓ vobis in
illos oñdite in fatie eccĩaꝝ· Nam
de miniſterio qđ fit in ſanctos ex
abũdanti eſt mihi ſcribere vobis·

Scio enĩ ꝓmptũ ¶ Ca· ix·
animũ vrm ꝓ quo de vobis
glorior apud macedones· quomã
et achaya pata eſt ab ãno p̃teri
to ⁊ vrã emulatio ꝓuocauit plu
rimos· Miſimꝰ aũt frẽs ut ne qđ
gloriamur de vob̃ euacuet̃ in hac
pte ut quẽadmodũ dixi pati ſitis
ne cũ venerint macedones mecũ ⁊
inuenerint vos impatos erubeſca
mꝰ nos ut nõ dicamꝰ vos in hac
ſubſtantia· Neceſſariũ ergo exiſti
maui rogaȓ fratres ut p̃ueniant
ad vos ⁊ prepent repromiſſaʒ be
nedictõeʒ hanc parataʒ eẽ ſic q̃ſi
bñdictionẽ nõ q̃ſi auaritiã· Hoc
autẽ dico· Qui parce ſeminat pce
⁊ metet et q̃ ſeminat in bñdictio
nibꝰ· de benedictionibꝰ ⁊ metet·
Vnuſquiſq; ꝓut deſtinauit ĩ cor
de ſuo· nõ ex triſtitia aut ex neceſ
ſitate· Hilarem enĩ datorẽ diligit
deus· Potens eſt aũt deꝰ oẽm gr̃
tiaʒ abũdare facere in vobis ut in
omnibꝰ ſemp oẽm ſuffitiẽtiã ha
bentes abũdetis in oẽ opus bonũ
ſicut ſcriptuʒ ẽ· Diſpſit dedit pau
pibꝰ· iuſtitia eius manet ĩ ſeculũ
ſeculi· Qui aũt ãminiſtrat ſemen
ſeminãti ⁊ panẽ ad mãducãduʒ
preſtabit· Et multiplicabit ſemẽ
veſtꝝ ⁊ augebit incrementa fru
gũ iuſtitie vr̃e ut in omnibꝰ locu
pletati abũdetis in oẽm ſimplici
tatẽ que opat̃ ꝑ nos gr̃arũactio
nẽ dõ· Qm̃ miniſteriũ huiꝰ officij
nõ ſolũ ſupplet ea que deſũt ſãctis
Sed etiã abũdat ꝑ multas gr̃aꝝ
actiones in dño ꝑ ꝓbacõeʒ mini
ſterij huiꝰ: glorificãtes deũ ĩ obe
dientia ꝯfeſſionis veſtre in euan
gelio xp̃i ⁊ ſimplicitate ꝯmunica
tionis veſtre in illos ⁊ in oẽs ⁊ in
ipõꝝ obſecracõne ꝓ vobis deſide
rantiũ vos ꝓpt̃ eminentẽ gr̃aʒ dei
in vob̃· Gr̃as ago deo ſup inenar
rabili dono eius· ¶ Ca· x·

Ipſe aũt ego paulus obſecro vos
ꝑ manſuetudinẽ ⁊ modeſtiã xp̃i·
qui in fatie quideʒ humiľ ſũ inter
vos· abſens aũt cõfido in vobis·
Rogo aũt vos ne pñs audeã per
eã ꝯfidentiã qua exiſtimor audere
in quoſdã q̃ arbitrant̃ nos tãq̃
ſm carnẽ ambulemꝰ· In carne ei
ambulantes nõ ſcđm carnẽ mili
tamꝰ· Nã arma militie noſtre nõ
carnalia· ꝫ potentia dõ ad deſtru
ctionẽ municõnũ· ꝯſilia deſtruen
tes ⁊ oẽm altitudinẽ extollenteʒ
ſe aduerſus ſciaʒ dei et in captiui
tatẽ redigẽtes omnẽ intellectũ in

obſequiū xp̄i ⁊ in ꝓmptu hn̄tes
vlciſci oēm īobedientiā: cū imple
ta fuerit vr̄a obedientia. Que ſcḋm
faciē ſunt videte. Si quis ꝯfidit ſi
bi xp̄i ſe eē: hoc cogitet iterū apud
ſe. q2 ſicut ipſe xp̄i ē ita ⁊ nos. Naz
⁊ ſi amplius aliquid gloriatus fue
ro de poteſtate noſtra quaz dedit
nobis dn̄s in edificationē ⁊ non
in deſtructionē veſtrā: non erube
ſcam. Vt aūt nō exiſtimer tanq̄
terrere vos p epl'as. q2 quidē epi
ſtole inquiūt graues ſūt ⁊ fortes
pn̄tia autē corpis īfirma ⁊ ſermo
ꝯtemptibilis: hoc cogitet qui eiuſ
modi ē. q2 quales ſum9 verbo per
epl'as abſētes: tales ⁊ pn̄tes in fa
cto. Nō em̄ audemus inſerere aut
ꝯparare nos quibuſdā q̇ ſeipōs
ꝯmendant. ſ3 ipſi in nob noſmet
ipōs metiētes ⁊ ꝯparātes noſmet
ipōs nob. Nos aūt nō in immen
ſū gloriabimur. ſ3 ſcḋm menſurā re
gule qua menſus ē nobis de9 mē
ſuraz ptingendi vſq3 ad vos. Nō
em̄ quaſi nō ptingētes ad vos ſu
perextēdim9 nos. Vſq3 ad vos ei
puenim9 in euāgelio xp̄i: nō ī im
menſū gloriantes in alienis labo
rib9. Spem autē hn̄tes creſcentis
fidei veſtre: ī vob magnificari ſcḋm
regulā noſtrā in abūdantia: etiā
in illa que vltra vos ſūt euāgeli
ſare: nō in aliena regula in hijs q̄
preparata ſūt gloriari. Qui aūt glo
riatṫ in dn̄o glorieṫ. Nō em̄ q̇ ſeip
ſū ꝯmendat ille ꝓbatus ē. ſ3 quē
deus ꝯmendat. ¶ Ca. xi

Vtinā ſuſtineretis modicu3
quid īſipiētie mee. ſed ⁊ ſup
portate me. Emulor eī vos dei emu
latione. deſpōdi em̄ vos vni viro
virginē caſtā exhibē xp̄o. Timeo
aūt ne ſicut ſerpēs euam ſeduxit
aſtutia ſua: ita corrūpanṫ ſēſus ve
ſtri et excidant a ſimplicitate q̄ ē
in xp̄o. Naz ſi is q̇ venit aliū xp̄m
p̄dicat quē nō predicauim9. aut
aliū ſpiritū accipitis quē nō acce
piſtis. aut aliud euangeliū qḋ n̄
recepiſtis: recte pateremini. Exiſti
mo eī nihil me min9 feciſſe a ma
gnis aplis. Et ſi imperitus ſermo
ne. ſ3 non ſciā. In omib9 aūt ma
nifeſtus ſū vob. Aut nūquid pec
catū feci meipm humilias: ut vos
exaltemini. Qm̄ gratis euāgeliū
dei euāgeliſaui vob. alias eccl'as
expoliaui accipiēs ſtipendia ad
miniſteriū veſtrū et cū eēm apud
vos ⁊ egerem nulli oneroſus fui.
Nā qḋ m̄ deerat ſuppleuerūt frēs q̇
venerūt a macedonia ⁊ ī oib3 ſine
onere me vob ſeruaui ⁊ ſeruabo.
Eſt veritas xp̄i ī me. qm̄ hec gloria
tio nō infringeṫ ī me in regionib3
achaie. q̄re. Quia n̄ diligo vos.
De9 ſcit. Qḋ aūt facio ⁊ faciā: ut ā
putē occaſionē eoꝝ q̇ volūt occa
ſionē: ut in q̊ gl'iantṫ iueniantṫ ſic
⁊ nos. Nam eiuſmōi pſeudo apl'i
ſūt operarij ſb̄doli: trāſfigurātes ſe ī
apl'os xp̄i. Et nō miꝝ. Ipſe em̄ ſa
thanas trāſfigurat ſe ī angelū lu
cis. nō ē g̊ magnū: ſi miniſtri ei9
trāſfigurentṫ velut miniſtri iuſtitie
quoꝝ finis erit ſcḋ3 opa ipōꝝ. Ite
rū dico: ne quis me putet inſipiē
tē. Alioqn̄ velut inſipientē accipi
te me: ut ⁊ ego modicū q̇d glori
er. Quod loquor nō loquor ſcḋm
deū ſ3 quaſi ī inſipiētia: in hac ſb̄
ſtantia glorie. Qm̄ multi glorian
tur ſcḋm carnem ⁊ ego gloriabor

Libent̄ eñ ſuffertis inſipiētes: cū
ſitis ipſi ſapiētes. Suſtinetis eñ
ſi quis vos ī ſuitutē redigit. ſi q̄s
deuorat. ſi q̄s accipit. ſi q̄s extolli
tur. ſi quis in faciē vos cedit. ſm
ignobilitatē dico quaſi nos īfir
mi fuerimꝰ in hac pte. In quo q̄s
audet ī īſipiētia dico audeo ⁊ ego
Hebrei ſunt ⁊ ego. Iſrahelite ſunt
⁊ ego. Semen abrahe ſūt et ego.
Miniſtri xp̄i ſunt ⁊ ego. Vt minꝰ
ſapiens dico plus ego. In labori
bꝰ plurimis in carceribꝫ abūdan
tius. in plagis ſup̄ modū. in mor
tibꝰ frequent̄. A iudeis qn̄quies
quadragenas vna minꝰ accepi.
Ter v̓gis ceſus ſū. ſemel lapida
tus ſū. ter naufragiū feci. Nocte
⁊ die in pfūdo maris fui. In itine
ribꝰ ſepe. picul' fluminū. picul' la
tronū. piculis ex genere. picul' ex
gentibꝰ. piculis in ciuitate. picul'
in ſolitudīe. piculis in mari. picu
lis in falſis fratribus. In labore ⁊
erūna. ī vigilijs multis. In fame
⁊ ſiti. in ieiunijs multis. In frigo
re ⁊ nuditate. pret̄ illa q̄ extrīſecꝰ
ſūt. inſtātia mea quotidiana. ſol
licitudo oīm eccliaꝝ. Quis infirma
tur ⁊ ego nō infirmor? Quis ſcan
dalizat̄ ⁊ ego nō vror? Si gloriari
oportet que infirmitatis mee ſūt
gloriabor. Deus ⁊ pat̄ dn̄i nr̄i ihu
xp̄i ſcit qui eſt bn̄dictꝰ ī ſecula ꝙ
nō mētior. Damaſci prepoſitꝰ gē
tis arethe regis cuſtodiebat ciui
tatē damaſcenoꝝ ut me ꝯp̄hende
ret ⁊ p feneſtrā in ſporta demiſſus
ſū p muꝝ ⁊ ſic effugi manus eiꝰ.
Si gloriari oportet ¶ Ca. xij.
nō expedit quidē. Veniā āt
ad viſiones et reuelacōnes dn̄i.
Scio hoīem in xp̄o an̄ ānos qua
tuordecī ſiue ī corpe ſiue extra cor
pꝰ neſcio deꝰ ſcit. raptum huius
modi vſq; ad tertiū celū. Et ſcio
hmōi hoīez ſiue ī corpe ſiue extra
corpꝰ neſcio deus ſcit. qm̄ raptus
eſt in padiſū ⁊ audiuit archana
verba que nō licet homini loqui
Pro huiuſmodi gloriabor. p me
aūt nihil n̄ in infirmitatibꝰ meis
Nā ⁊ ſi voluero gloriari. nō ero ī
ſipiens Veritatē eñ dicā. Parco
aūt ne quis me exiſtimet ſup̄ id
qđ videt ī me aut audit aliquid
ex me Et ne magnitudo reuelatio
nū extollat me. datus ē m̄ ſtimu
lus carnis mee angelus ſathane
ut me colaphizet. Propt̄ qđ ter
dn̄m rogaui ut diſcederet a me et
dixit m̄. Sufficit tibi grā mea. Nā
v̓tus in infirmitate pficit̄. Libent̄
igit̄ gloriabor ī infirmitatibꝫ meis
ut ihabitet in me v̓tus xp̄i. Pro
pter qđ placeo m̄ ī infirmitatibꝰ
meis. in ꝯtumelijs ī neceſſitatibꝰ
in pſecucōibꝫ. in anguſtijs p xp̄o
Cū eñ infirmor tūc potens ſū. Fa
ctus ſū inſipiēs. vos me coegiſtis
Ego eñ a vobis debui ꝯmendari
Nihil enim minꝰ feci ab hijs qui
ſūt ſupr̄ modū apl'i Tā ⁊ ſi nihil
ſū. ſigna tñ apoſtolatꝰ mei facta
ſūt ſup vos in oī patientia ſignis
⁊ pdigijs ⁊ virtutibꝰ. Quid ē ei
qđ minꝰ habuiſtis p̄ ceteris eccl'ijs
niſi ꝙ ego ipſe n̄ grauaui vos? Do
nate m̄ hāc iniuriā. Ecce tercio hoc
patus ſū venire ad vos ⁊ nō ero
grauis vob. Nō eñ quero q̄ vrā
ſunt ſ; vos. nec eñ dn̄t filij paren
tibꝰ thezaurizare. ſed pntes filijs.
Ego aūt libentiſſime impendaz ⁊

ſup impendar ipſe ꝓ aĩabꝰ vr̃is:
licet plus vos diligẽs minus dili
gar. Sed eſto. Ego vos nõ graua
ui. ſed cũ eẽm aſtutus dolo vos ce
pi. Nũquid ꝑ aliquez eoꝝ quos
miſi ad vos circumueni vos? Ro
gaui titũ ⁊ miſi cũ illo fratrez. Nũ
quid titus vos circũuenit? Non
ne eodẽ ſpũ ambulauimꝰ? None
eiſdez veſtigijs? Olim putatis ꝙ
excuſemꝰ nos apud vos? Coraz
deo in xp̃o loquimur. Oĩa em̃ cariſ
ſimi ꝓpt̃ edificacõem veſtram. Ti
meo em̃ ne forte cũ venero: non q̃
les volo inueniaz vos ⁊ ego inue
niar a vob̃ qualez non vultis: ne
forte ɔtencões emulacões aio
ſitates diſſenſiones detractiones
ſuſurrationes inflationes ſeditio
nes ſint int̃ vos. Ne iterũ cũ vene
ro humiliet me deus apud vos ⁊
lugeaz multos ex hijs qui añ pec
cauerũt ⁊ nõ egerunt penitentiaz
ſup immunditia ⁊ fornicatione ⁊
ĩpudicitia quã geſſerit. ¶ Ca. xiij.

Ecce tertio hoc venio ad vos.
In ore duoꝝ vel triũ teſtiuz
ſtabit omne verbuz. Predixi em̃
⁊ p̃dico ut p̃ñs vobis ⁊ nunc ab
ſens hijs qui añ peccauerũt et ce
teris omnibꝰ. qm̃ ſi venero iterũ
non parcã. An experimentũ que
ritis eius qui in me loquit̃ xp̃s?
Qui in vobis non infirmat̃ ſed po
tens eſt in vobis. Nam et ſi cruci
fixus eſt ex infirmitate. ſed viuit
ex virtute dei. Nam ⁊ nos infirmi
ſumus in illo. ſ; viuimus cũ eo ex
virtute dei in vobis. Voſmetipõs
temptate: ſi eſtis ĩ fide ipſi vos ꝓ
bate. An nõ ɔgnoſcitis voſmetip
ſos. q̃a xp̃us iħus in vobis eſt?
Niſi forte reprobi eſtis. Spero aũt
ꝙ cognoſcetis. ꝙ nos nõ ſumus
reprobi. Oramꝰ autem deuz ut ni
hil mali faciatis: non ut nos pro
bati appareamus. ſed ut vos qđ bo
nũ eſt faciatis. Nos aũt ut repro
bi ſimꝰ. Non enim poſſumus ali
quid aduerſus veritatem. ſed ꝓ
veritate. Gaudemus em̃ quoniaz
nos infirmi ſumus. vos autez po
tẽtes eſtis. Hoc ⁊ oramus veſtrã
conſũmationem. Ideo hec abſẽs
ſcribo: ut nõ preſens durius agã
ſcd̃m poteſtatem quam dominus
dedit mihi in edificationem ⁊ nõ
in deſtructionẽ. De cetero fratres
gaudete. perfecti eſtote. exhortami
ni. idipſuz ſapite. Pacem habete
⁊ deus pacis ⁊ dilectionis erit vo
biſcum. Salutate inuicẽ in oſculo
ſancto. Salutant vos omnes ſan
cti. Gratia domini noſtri iħu xp̃i
⁊ caritas dei ⁊ ɔmunicatio ſancti
ſpiritus ſit cum oĩbꝰ vob̃ amen.

¶ Explicit epiſtola ſecunda ad
Corinthios. Incipit ꝓlogꝰ
in epiſtolã ad Galathas.

Galathe ſunt greci.
Hij verbum verita
tis primum ab apo
ſtolo acceperunt. ſ;
poſt diſceſſum eius
temptati ſunt a falſis apoſtolis:
ut in legem ⁊ circumciſionem ver
terentur. Hos apoſtolus reuocat
ab fidem veritatis: ſcribens eis ab
epheſo.

¶ Explicit prologus ad Ga
lathas.